Bir Yaratılış Efsanesi

Türk'ün Yaratılışı ve Yeniden Doğuşu

Osman Aktaş

ÖTÜKEN

Osman Aktaş; Fırıncı ve şair bir babanın ve ev hanımı bir annenin oğlu olarak 20 Nisan 1958 tarihinde Erzurum'un İspir ilçesinde dünyaya geldi. İlkokulu İspir 25 Şubat İlkokulu, Ortaokul ve Liseyi İspir Lisesi'nde okudu. Fakülte eğitimini 1978 yılında girdiği Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Mikrobiyoloji Bölümü'nde1982 yılında; Doktorasını 1983 yılında asistan olarak göreve başladığı Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı'nda 1989 yılında tamamladı. Aynı Fakültede 1996 yılında Doçent ve 2001 yılında Profesör oldu.

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesinde koordinatör, baş koordinatör ve eğitimden sorumlu dekan yardımcılığı gibi idari görevlerde ve Üniversite ölçeğinde çeşitli komisyonlarda görev aldı. Erzurum AIDS'le Savaşım Derneği'nin iki dönem başkanlığını yapan yazar alanı ile ilişkili birçok dernek ve kuruluşun üyesidir.

Çeşitli ulusal ve uluslararası indeksli dergilerde yayınlanmış makale ve kongrelerde sunulmuş bildirileri dâhil 100'ün üzerinde bilimsel eseri ve ayrıca baskı yılı 2014 olan *"Tıbbi Artropodoloji"* adlı bir bilimsel kitabı ve 2010 yılında Yankı Yayın aracılığı ile basılan *"Sensiz Yalnızdılar"* adlı bir şiir kitabı bulunmaktadır. Edebiyata ve özellikle şiire olan düşkünlüğü ilkokul sıralarına dayanmaktadır. Lise yıllarında Kültür Bakanlığının Erzurum'un 58. kurtuluş yılı anısına düzenlediği şiir-kompozisyon yarışmasında birincilik ödülü alan yazar *son şiir yazılmadan en son nefesin verilmeyeceğine* inanmaktadır.

Halen Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesinde öğretim üyeliğine; bilimsel alanıyla ilişkili ulusal ve uluslararası dergilerde hakemlik görevlerine ve Tıbbi Mikrobiyolojinin Moleküler Mikrobiyoloji biriminde rutin tanısal sağlık hizmetlerine devam etmektedir. Yazar evli ve bir çocuk babasıdır.

İÇİNDEKİLER

İlk Söz / 13

•

1. Geçmişin İzleri/ 23

Şimdiki Zaman/ 25 • Geçmişten İzler/ 30 • Mekân/ 33 • Baba/ 36 • Ana/41 • Delikanlı/44 • Kız/46 • Delikanlı ve Kız/48

•

2. Bir Yaratılış Destanı/ 51

Su ve Tanrı/ 53 • Kişi/58 • Yer/64 • Gök/71 • Çeşitlilik/73

•

3. Alp Er Tunga/ 89

•

4. Şu/ 107

•

5. Oğuz Kağan/ 123

•

6. Bozkurt/ 137

•

7. Ergenekon/ 151

•

8. Türeyiş/ 165

•

9. Göç/ 177

•

10. Kurtuluş Destanı/ 187

•

11. Günün Destansı İzleri/ 207

•

Destanlarda Yararlanılan Kaynaklar/ 221

Annem Fikriye Aktaş
ve
Babam Servet Aktaş'a

Teşekkür

Kuşkusuz, zaman insanın en değerli varlığıdır.
Bu eserin bir kitap haline gelmesinde
zamanını ve katkılarını esirgemeyen sevgili dostum,
Edebiyat öğretmeni ve yazar
Sayın HANİFİ HANCI'ya
sonsuz teşekkürlerimle...

İLK SÖZ

Tanrı insanı ölümsüz yaratmıştı...
Ama o ölmeyi tercih etti...

Kaynağı bilinmezlerden çılgın bir hızla gelen; yer ve gök olarak gördüğümüz evrenin her noktasını dolduran; bitmez bir yolun izini süren tarihsiz ve tarifsiz zaman, merhaba! Sana doğdum, sana öleceğim. Bütün hoşça kal demelerim yalandır sana...

Merhaba ey doğurgan sular!

Merhaba ey dost!

Çok önceydi sana ihtiyacım,
Onun için ilk damlasını düşürdü su;
Ne kadar geçti zaman bilinmez,
Düşen damlalar doldurdu okyanusu…

Ne kadar çok sözcük var kullandığımız, kullanmadığımız. Tarihimizin izlerini sürdükçe, çok eski ancak bize göre yeni bir şeylere rastlayıp onları öğrendikçe, dilimizin zenginliğini görüp ona hayranlık duymamak mümkün değil.

Çok önceydi sana ihtiyacım,
Henüz güller açmamıştı;
Tohumu, kökü, gövdesi,
Dalı, yaprağı yoktu.
Doğmamıştı bir tek söz,
Bitmemişti henüz evrenin uykusu…

Ama sözlükte olan ve olmayan sözcükler dilimizin ucunda dolansa da büyük bir kısmını hiç söylemeden ölürüz. Bazılarını sadece söyler geçeriz, sözümüz dolsun diye. Bazıları ise içimizdedir, yumruk gibidir, bir türlü adını koyamadığımız. Ne çok sözcük var farkında olmadığımız, olamadığımız ya da hiçbir zaman sesini duyamadığımız… Hangi dilde olursa olsun sözcüklerin bilinen ve bir de onu yaratan yapının içinde var olduğu halde açığa çıkarılmayı bekleyen anlamları vardır. Ne zordur bilir misiniz yüce gönüllere evrenin güzel ve kusursuz seslerinden, hoş nefeslerinden bahsetmek. Bilirim ki, yüce gönüllerin bir üstünlüğüdür insanı ve irili ufaklı diğer tüm varlıkları hatalarıyla, doğrularıyla kabul etmek. Bir diğer üstünlüğüdür varsa onların suçlarını affetmek...

Çok önceydi sana ihtiyacım,
Erteledim tüm günahlarımı;
Tüm sevaplarımı bu güne…
İşte buydu gerçek işin doğrusu.

İnsan bu; zamanla güler, ağlar zamanla... Doğumu da görür, ölümü de. Ne fark eder beden kendinin olsun ya da bir başkasının, her insan, kendisine büyüme fırsatı veren doğanın içinde her zaman en merkezde olmuştur. Acılar, sevinçler onun varlığıyla yaşanmış; kırlarda ağaçlar, denizde balıklar onun varlığıyla yaşam bulmuştur. Devinen, duran; görünen ve görünmeyen her şey, insanın bilinen ve bilinmeyen tüm duyularının algılaması için vardır.

Ufukta güneş parlıyor, gece gölgeler kayboluyorsa; bahçede açmışsa rengârenk yediveren gülleri... Görmeliydi insan ve koklamalıydı. Almalıydı buğdayın ekmekte, ağacın meyvedeki tadını. Dokunmalıydı sevdiğine, sevdiğini, sevildiğini hissetmeli, hissettirmeliydi insan, çünkü şu evren onunla vardı ve onun sesinden almıştı adını…

Merhemle yara da, akla kara da insan için vardı. Sevip sevmedikleri, görüp görmedikleri onu tamamlayan unsurlardı. Öpüp okşadığı, sevip kucakladığı; gecelerinde, gündüzlerinde geçen her anını sakladığı; ne kadar uzaklaşsa da içinden asla çıkamadığı bu evrenden başkası değildi.

Çok önceydi sana ihtiyacım,
Bu taze tomurcuk gülüşüm ondan;
Bir damla olup düşüşüm ondan;
O zamandan doğdu ruhumun sana yönelen usu…

Bütün şarkılar onun için bestelenmiş; bütün resimler onun için çizilmiş; bütün öyküler ve şiirler onun için yazılmıştır. Bütün rüyaların, hayallerin, özgürlük ve tutsaklıkların içinde o vardır.

Evren! İçimizde ve dışımızdaki her şey, her odasına girmek için zamanın yetmediği, sırlarının keşfedilmesinin mümkün olmadığı ulu ve kutsal ev... Bu sır dolu sözcük varlık formülünün tüm terkibidir. Tanımı olanaksız bir güzelliğin alımlılığı içinde sözü olan herkesi kendine kara sevdalı kılmıştır.

Kişioğlu yaşadığı mekânı, ilişkilerini, güzellik ve kahramanlık algısını ve arayışını, kısaca kalbinde ve kafasında canlanan her şeyi evren denilen kutlu sözcüğün sır dolu dünyasını yardıma çağırmadan anlatamazdı...

Toprağın, suyun, havanın ve ateşin evreni hakkında çok şeyler yazılmıştır. Tüm bunların oluşumlarından başlanarak geçirdiği döngüler, içlerinde gelişen yaşamlar ya da içerdiği cisim ve diğer karışımlar çok eski zamanlardan -belki de insanoğlunun düşünme yetisi kazandığı ilk günden- merak konusu olmuştur.

Nasıl geldik şu dünyaya? Şu gökte asılı yıldızlar, şu Güneş neden parlıyor, diye söylenmiş bizden önce birileri. Gözlerine inanamadıkları için de inanacak bir şeyleri aramış. Ararken nice yeni sesleri toplayıp koymuş sözcük dağarına. Yaratılış üzerine çok eski çağlardan günümüze dilden dile, kulaktan kulağa ulaşan söylencelerin içinde bu ses ve sözlerin benzerliklerinin derin izleri vardır.

Çok önceydi sana ihtiyacım
Ah felek! Işıklar çergeşen gök çığrısı...
Beş yıldızın altından geceye düşmeseydi sesim;
Bir ağacın göğsünden doğmasaydım ben
Olur muydu yüreğimde sensizliğin korkusu...

Heyy dost, bu söylencelerden bize ait olanını özüne uygun olarak daha sonraki sayfalarda kendimce anlatmaya çalıştım! Orada bu belirtilen izleri yakalamak ve değerlendirmek; onlara hayran olup olmamak sizlere kalmıştır.

Hatırlatmakta yarar var ki; bir insan içinde bulunduğu toplumsal evreni dışlayıp hafif gördüğünde, onun hiçbir evrensel düşünce ya da kavramdan söz etmeye hakkı yoktur.

Çünkü evrensellik insanla başlar. Bir insan hangi amaçla onca toprağı, onca insanı dışlar? Oradaki aşklar ve kavgalar; oradaki özgürlük ve prangalar hangi göğün altındadır? Farklı bir renk yok mu orada? Kozasını örmüyor mu bir kelebek? Gören göz, gülen ve ağlayan yüz, sana söylenmiş birkaç söz hiç duymadın mı orada? Kısaca insanları değil, bir tek insanı dışlayan düşüncenin içinde evrenselliği aramaya kalkmak, olmayan suda balık avlamaya, olmayan gökte kuş yakalamaya çalışmaktır. Evrensellik sevdaların olduğu kadar zıtlıkların düşmanlıkların, dünyasını da içine alır.

Ve elbette ki her canlının olduğu gibi her insanın da kendine özgü bir dünyası vardı. Birey evreni denilen bu dünya diğer tüm dünyalardan etkilenmiyor olamazdı... Çünkü tek başına bir insan, bir gökdelen kuramaz; bir sevgili bulamazdı. Giderek gelişen toplumsal evren, insanı insana eskisinden belki de daha çok bağımlı kılmıştır. Sahiplenilmiş bir dünyada yer edinmek sadece diğer bireylerin ve toplumun insafına değil, o bireyin boyun eğme, ya da başkaldırma derecesine kalmıştır. Zordur yaşamın içinden süzülmek; tespih tanesi gibi ince bir ipe dizilmek. İnsan üzülen, neşelenen bir ruhun sahibiydi. Bazen bir ırmak olur, içinde sevdası akar toprağa su kadar yakın; bazen yalnız, kimsesiz ve çaresiz biriydi.

Küçük bir çekirdek olup anne karnında minik bir su havuzunda gelişmeye başlayan insanoğlu gözlerini kendisine ait ve kendisi kadar küçük bir dünyaya açar. Daha sonra onun bu dünyası, zaman yıllar içinde aktıkça büyüyerek artık kendisinin bir zerre kadar kaldığı koca bir dünyaya dönüşür. Onu çevreleyen atmosferin içinde en çok bulunanı, pek çoğunu unutmuş gibi gözükse de, yaşadığı her anın bir kopyası olan anılarıdır.

Çocukluk ya da yetişkinliğindeki özgürlükler, tutsaklıklar, oyunlar, aşklar, sırlar; görme, duyma, tatma, koklama ve dokunma gibi duyusal özelliklerle şekillenen doğayla birey arasındaki iletişimi sağlayan araç-

ların tümü o atmosfere yerleşmiştir. Bunlar birleşip anılar içinde karılıp şekillenerek uzak geleceklerde bir efsaneye, belli bir coğrafyanın ve o coğrafyanın içindeki dünyanın kalıcı belleğine dönüşmüştür. İşte bu yüzdendir ki destanlar, o toprakların ve insanlığın en eski anılarıdır. Onların içinde, insanoğlunun varlığını keşfetme uğraşı; acımasız yaşama tutunma, boy verip boylanma, ayakta kalma savaşı; aşkı arama telaşı vardır...

Kişiye özgü evrenin diğer kişilerin evrenleriyle belli bir dengeyi oluşturması durumunda tüm insanlığı ilgilendiren can alıcı çatışmalar büyük ölçüde ortadan kalkar ve o büyük evin tüm sakinlerinin yolu mutluluğa açılır. Belli bir coğrafya da ise; aynı dili konuşan, aynı havayı soluyan, aynı topraktan beslenenlerin o toprakların var olan kaynaklarını birleştirmeden büyümeleri mümkün değildir. Doğadaki irili ufaklı aynı türden arı, kuş karınca, mercan, çiçek, böcek tüm kolonilerin oluşması bu yüzdendir. Güvenli bir ortam ve orada yarınları ortaklaşa yaratmak!.. Yeni soylarla varlığını sonsuza kadar yaşatmaktır amaç. Neden bir insan eş seçer ve çocukları olsun ister. Eğer birey toplumsal gidişata başkaldıran, insandan ve doğadan ümidini kesmiş aykırı biri değilse, bu sorunun yanıtını başka yerlerde arayanlar ne yazık ki henüz kendisini keşfetmemiş olanlardır...

İnsan kolonilerinden oluşan her bir evrenin adına "ulus" demişlerdir. Bu gezegende oluşan ulusların bazıları -kültürel birikimleri zayıf; oksijen, su, toprak kaynakları kıt olanlar- kendi evrenlerini daha geliştirmek amacıyla güçlü olanların atmosferinde gedikler açar, onların dengesini bozarlar. İşte o zaman orada mutsuzluk baş gösterir, insan yanar...

Kıtlığa ve insan göçüne neden olan doğal felaketler bir ulusun dengesinin bozulmasında önemlidir. Ancak, bunlardan daha önemli olan o ulustaki örgütsel yapıyı elinde tutanların ve yönetim planlayıcılarının görevlerini yerine getirmemesidir. Daha açık bir ifadeyle yönetenlerin ana yoldan sapması, ayırıcı ve ayrıştırıcı izlekleri yol olarak bellemesi; özgürlükleri kısıtlayan, bireyleri tutsak kılan baskıcı bir anlayışın içinde olması ve özgürleşme evreninden giderek uzaklaşmasıdır. Böyle bir denge kaybının yarattığı huzursuzluk bireyden bireye "metastaz" yapar. Ortaya çıkan mutsuzluk daha acı olur. Bu, bir kayboluşun en son işareti gibidir. O eski, eve ekmek götürme telaşı yerini korkulu bir telaşa bırakacak; mutluluk zamanlarına dönüş artık çok zor olacaktır.

Yanıyorum
Hâlâ giderken bıraktığın
Kapanmış izlerinin peşindeyim...
Kibrit yaksam yine yollar karanlık
O yanıyor ben yanıyorum...

Dengesi geri gelmemek üzere bozulan kötü kaderli uluslar ya tarih sayfasından silinecek ya da tarihi silinerek hiçlik evreni içinde kaybolmaya mahkûm olacaktır.

Utanıyorum
Orada bir çocuk...
Gözleri korkuda sonuna kadar açık;
Üşümüş karda elleri, yok gidecek bir yeri
O utanıyor ben utanıyorum...

Böylece bir yabancı, geride bir hüznün yıkıntısı olan yetim toprakları sahiplenerek torunlarına daha zenginleştirilmiş yarınların olanaklarını sunmanın mutluluğunu yaşayacaktır.

Aldanıyorum
Gördün mü onu bebeğim?
Şu giden, o mu ağır ağır?
Bir evet diyor, bir de hayır...
O aldanıyor ben aldanıyorum...

Güçlü olan en çok değiştirendir. Bu gerçek, doğanın değişmez yasası, döngünün bir parçasıdır. Yine de, darmaduman olmuş kolonilerin, küllerinden yeniden doğuşu doğada rastlanmıyor değil elbette...

Evcilik oyununda, anne babayı oynayan çocukların büyüdüklerinde ulus ve onu toplayan çatıyı görmezlikten gelmesi; doğallığını inkâr etmesinden başka bir şey değildir. Şu insanlar bir araya gelip insanca yaşamayı beceremediğine göre, bireyin yeni nesiller vermesi ve mutluluğu için günümüzde ulus evreninin korunmasının gerekli olduğunu anlaması çok mu zordur? Elbette değildir, çünkü yer ve gök yeniden

yaratılsa; yeni güneş gündüzümüze, yeni ay gecemize yeniden doğsa her doğuşta güvenli bir ortamda güzel insanlarla bir arada olmak arzusu vardır her insanın. Bu güvenli ortam, aynı acıya ağlayan, aynı neşeye sevinenlerin olduğu ve adına vatan denilen bir yerde kurulur.

Bireyin en büyük felâketi, başka bireylerin sevdaları, aşkları, beklenti ve çıkarlarıyla çatıştığında ortaya çıkar. Büyük kavgaların sırrı bireyler arası dengenin bozulmasında yatar. Bireysel ezikliğini toplumsal kavgaya dönüştürüp saklanan biri bir zamanlar hükmettiği kenti bile yakabilmektedir çünkü...

Keşke, diyorum, bütün insanlar sevgiyle ve aşkla bir araya gelebilse... Çünkü insan birlikte güzel, birlikte daha yaratıcı, daha güçlü ve kararlı! Keşke demiri tavında dövmeyi, kötüyü yermeyi, güzeli övmeyi, doğruya geçit verip yanlışa dur demeyi, birbirimize güvenmeyi, haramsız lokma yemeyi bilebilseydik. Keşke taa ileriyi görmeyi becerebilseydik. Biliyoruz ki yaşlı ya da genç sonunda zamanın koynuna çekilip tüm günahlarımız ve sevaplarımızla onun bir parçası olacağız.

Bizler gökyüzünün mavi ışıklarında doğup, onun dünya dediğimiz koynunda büyüdük. Çocuk olduk, yetişkin olduk; sevdik sevildik; yerdik yerildik; gördük görüldük; bazen bildik, bazen bilmedik; yorulduk, dinlendik, ağladık, güldük...

Bizler, bu coğrafyanın insanları, Ak Ana'nın ak sütünü birlikte emdik, aynı çimenlerde koştuk, aynı nehirlerde yüzdük. Daha bir güzel kılmak için sabahımızı, birlikteliğimizi çok görenlere, derimizi yüzmeye, iliğimizi emmeye kalkanlara, bizler için kara kazanları kaynatanlara yöneltmeliyiz ahımızı... Hep birlikte, el ele, gönül gönüle nice yıllara sürmeliyiz atlarımızı. Birbirimize güvenecek sağlıklı ortamların kurulması için açmalıyız var olan kanatlarımızı!

Çocuklarımız mutlu, yarınlarımız hep umutlu olmalı; aklımız geride kalmamalı... Geçmişe saygı, içte insanca bir kaygı taşıyıp evrenin yaratılış ruhuna uygun yaşamalıyız... Tüm ihanetleri, kara bulutları dağıtmak için güzele yaraşır olmalıyız. Sevgiyle aşkla dolmalıyız, aradığımızı bulmak için...

Geçmiş, doğruya giden yolun izleriyle doludur. Geçmişin izlerini sürmeden geleceğe bir ışık yakmak mümkün değildir. Bu kitapta bu serüvenin bize özgü destanı vardır. İçindeki şiir ya da manzum hikâyelerde evrenin başlangıcından bir çıkışa kadar geçmişimizden izler anlatmaktadır.

Bu izleri sürerken onları bedenle, ruhla hissetmek, sonsuzluğu algılamak gibidir. Bu izler mezarımızın başında künyemizi yazan şahideler, baş taşlarıdır; eski ağlayışlarımızın gözyaşları; gönençli günlerimizin kahkahaları gibidir. Sulardan yükselen ruhumuzun içtiğimiz suya düştüğünü görürüz o izleri sürerken... O izler bir topluma ait tarihsel bir sürecin doğruları ve hatalarını anlamamızı sağlar, önümüzdeki yola bir ışık tutar. Efsaneleri yaşamak hiç kimsenin tekelinde olmadığı gibi, bir geriye dönüş; içe kapanış; maziye yanış da değildir. Bunu anlamak kelepçe vurulmuş beyinlerin; zarı yırtılarak dengesini kaybetmiş beyinciklerin; hep başkalarına öykünen, dört bir yanından şer dökünenlerin işi değildir. Peki, "sen ne kadar anlıyorsun", diyorsanız şunları söylememe izin verin:

Karanlık madde, karanlık enerji uzmanlık alanım değildir. Sadece sonsuz boşluğu görebildiğim kadar görürüm. Diğer yıldızlarda hayat var mıdır bilmem, sadece hayal ederim. Cisimlerin birbirinden ısı alışverişlerinin sıcaktan soğuğa doğru olduğunu bilirim; taşı un ufak etsem yine o taşın evrende var olacağına inanırım gerisine de karışmam.

Evreni var ettiğine inandığım gücü, gönlüyle hissetmeden garip bir dille tanımlamaya; kendileri öğrenmeden öğretmeye kalkanların yarattığı psiko-sosyal kirlenmeye isyan ederim.

İyi-kötü, güzel-çirkin bir şeye inananların hedeflerine sonunda ulaşacağını ve böyle bir döngünün dünya döndükçe sürüp gideceğini düşünür; aslında çok güçlü olduğumu gördüğüm kadar çaresiz olduğumu da görürüm. Düştüğümüzde başımıza kayalar çarpmasın, ayağımıza dikenler batmasın diye, gerek uçurum kıyısında gerek güllerle süslü bir yolda yürürken temkinli olmayı öneririm.

Aldanmam görünüşe... Herkesin benim gibi güldüğünü, benim gibi ağladığını, tüm suların -aktığı yatağa göre değişik duyulsa da- aynı sesle çağladığını bilirim.

Ölümü göze alacak kadar yalandan nefret eden Yunan Sokrates'i... Birilerinin bildiğinin aksine dünyanın güneş etrafında döndüğünü söyledi diye hapsedilen İtalyan Galileo'yu... Konuşma özgürlüğünü savunduğu için zindana atılan Fransız Voltaire'i... Geceyi gündüze çeviren Amerikan Edison'u... Bilime getirdiği yeni kuramlarıyla ünlenen; beyni bir patolog tarafından çalınan Alman Einstein'ı... Ruh dünyamızı zenginleştiren Rus Dostoyevski'yi, İngiliz Bronte'yi kendi kanımdan sayarım.

Heyy dost, bu sözleri kim söylemez ki! Hangimiz sürüp gelen yaşamımızda, canımızın birine kardeşçe yandığı bir anda, sözle ya da ruhumuza tercüman olan gözlerimizle bunu sessizce söylemedik: *Seni kendi kanımdan sayarım, sen benim her iki cihanda da kardeşimsin...* "Kendi kanından saymak" diye bir deyim varsa ve bunu kabul ediyorsak kendimize ait bir kanımız var demektir. O kan bir Hint için belki Mahatma Gandhi; bir Kübalı için belki Fidel Castro; bir Fransız için belki Napolyon Bonapart; bir Amerikan için belki Abraham Lincoln'dır. Benim içinse o kan, memleketime bir güneş olup doğan Mustafa Kemal Atatürk'tür.

Şiirin bir dokunuş olduğuna inanırım. Şiir bir dokunuştur mutlaka. El, göz ve ruhla dokunuştur bir şeylere… Şiir yaşamın, doğanın, evrenin tam kendisidir. Özgür ya da tutsak her hayat yazılmış bir şiirdir. Bu şiir bazen baştan sona, bazen parça parça okunmuştur. Bu şiir gözlerimizin hüzünle öne düştüğü yere; sevinçle başımızı kaldırıp baktığımız göklere yazılmıştır... Ölüm denilen şey yani evrenin yokluğu son şiirin yazılması demektir bana göre. Okunmayı bekleyen nice şiir vardır kuytularda bilirim…

Biz söyleyemesek de hüznümüz bir şiir de yaşar. Bir şiir bizim yerimize ağlar bir yerlerde. Ağlar bizim için, tüm yitirdiklerimiz adına. Ağlar sevdalarımızın ışığının söndüğü kayıp evrenimiz adına...

Heyy dost, gün dünün kokusudur, gül olasın!.. Güzel söz yüreğin türküsüdür, dil olasın... Gülüş güller açtırır, bir bülbül konar dalına... Onun sessiz haykırışı ulaşır yarınlara, oradaki evlere, o evlerdeki çocuklara. Her zaman bir gülüş müjdeleyen gönül olasın. Heyy dost! O güzel gözlerine, gözlerinin sunduğu sevgiyle atan o tertemiz yüreğine her zaman şükran duyacağım.

En derin izler doruklardadır, dorukları yaratan rüzgârdır, yağmurdur, kardır. İnsanın doruk noktası tüm duygularını ele veren başıdır... Öyle ya:

Denk gelir bir yerlerde gözlerimiz rastlaşır;
Çimende yeşillere düşer bakışlarımız.
Gökyüzü sessizleşir, yer daha tenhalaşır;
Saklanmaya çalışır çatılmış kaşlarımız.

Zaman işaretiymiş şakaklara düşen ak;
Günler nasıl da geçmiş karanfillerden uzak;
Kirpikler ıslanarak birbirine yaklaşır,
Üşüyerek süzülür yanakta yaşlarımız.

Hâlâ o şarkıların hüznüyle yankılanan;
Bir kulak neyi duyar maziyi dertle anan,
Sonsuz derinliklerin havasıyla koklaşır;
Ağızda mahkûm dilde kalan duyuşlarımız.

Solmadayken ışıklar ağaçlar üzerinde,
Acıyı ele veren gülüş gamzelerinde,
Yüzde kızaran tende kıvrımlar mahzunlaşır;
Bir kuş gibi irkilir eğilir başlarımız.

Işıklar ülkesinden kovulan insan hep ışığı aradı. Belli ki ölümsüzlük, kaybettiği o ışığın içindeydi. Destanları okumak en eski ataların ruhuyla konuşmak; geçmişin güneşini bugüne doğdurmaktır. Umut denilen şey, destandır ey dost! Her zaman bir destanın olsun…

Osman Aktaş
24 Kasım 2013/Erzurum

Geçmişin İzleri

Şimdiki Zaman

Görkemini gördük mü evrenin,
Hangi karanlığında saklı hayallerimiz;
Hangi rafında paslanıyor gerçeklerimiz...
Zaman gençleşiyor taze günlerle
Biz yaşlanıyoruz bir şeylerle birlikte
Bilip bilmediğimiz...

Çok eski sulardan,
Uyanır derin uykulardan
Fırlar taştaki kurbağa geldiği yere;
Bir kelebek uçar ansızın, kanatları sessiz;
İçindeki kuşkuları bilemezsiniz...

Ötede, kim kimi deviriyor bir hamlede;
Kim, kiminle mutlu, kimleri beklemede;
Kim, kime hâlâ borç ödemede;
Kim, hangi gözelere daldırmış avuçlarını;
Hangi nehirlere salmış çıplak bedenini;
Hangi muslukta yıkamış uzatıp ellerini...

Dünya küçük bir zerreyse nedensiz,
Gözünüzde büyüyen korkularınızdır.
Zamanınızdır taşın içinde yumuşayan;
Ateşinizdir okyanus derininde yanan;
Bedeninizdir güneşin özünde üşüyen;
Kalbiniz vurur, göğüs sesiniz duyulur,
Soluksuz katmanlarında göğün…

Siz kaygılarınızla yaslanmışsanız evrene;
Saplanır sırtınıza, bir hain keskin hançer
Bir acı duyulur, en yeğin acıdan da yeğin...

Bahtiyar bir döngünün esintisinde
Sürüp gitse yaşam dertsiz, tasasız,
Hangi yıldızlarda konaklarsınız;
Nasıl gidersiniz bir diğer şehre?
Gününü gecesini bilmediğiniz...

Deniz altında parlayan kumlar;
Bir bakımlık uzayda dünyalar;
Azalır küçülen, kısılmış gözde
Kendinizi kocaman zannedersiniz...

Açık ya da boz bulanık havanın
Yaprağı toprak kokan evren sayfasına
İnsan yazılmıştır tam ortasına...
Suyundan aldığını kana çeviren,
Bedelini ölümle ödeyecek insan...
Sizler, en son sayfayı orada
Olabildiğince tatlı bir rüyada
Huzurla okumak istersiniz…

Sizler, hiç yeşerip kurumayanı;
Doğup ölmeyeni gördünüz mü?
Hangi tepelerin ağacı,
Eskiden eskiyi, en önceyi, gördü
Ey titrek kavak, ey koca çınar!

Taze sütle beslenen körpe kuzu
En yeni memeyi nereden bilecek,
Ey minik parmaklı sevimli bebek!

İşte önümüzde uzanıp giden
Kıldan ince kılıçtan keskin gerçek,
Bir gün siz de alıp başınızı gideceksiniz...

Köleler, krallar, cariyeler;
Oğullar, kızlar ve torunlar;
Bilip bilmediğiniz canlılar;
Doğan her yeni günle çoğaldılar
Gelip geçtiler, sonsuz olmadılar.

O tepelerin ardı kadar sessiz,
Başınızı soktuğunuz duldalarınız.
Harıl harıl sularınız kadar hırçın,
Kalbinize sığmayan sevdalarınız...

Bastırılmış dam toprağı gibi ezik,
Bir şeylere yenilmiş duygularınız...
Titriyor elleriniz ve kaygıdasınız…

Ve siz, kökten yaprağa dönüşen
Rüzgârlarla konuşan günahlarınız,
Bucak bucak dolaştıkça evrende
İlk tohum olup toprağa düşmek,
Sil baştan yeşermek isteyeceksiniz...

Korkmayın! Hiç var olmamış gibi
Sonsuz yaşar var olan bir beden…
Nasıl yok olur denizin dibi!
Altındaki derinliği görmeden…
Nasıl yok olur bir insan
Kendi yokluğunu bilmeden...

Dünya güzü görmeyen yaprak
Yağmur göllerini bilemez,
Bilmez, bilemez çürümeyi.
Nereden bilecek geceyi insan,
Aydınlığı görmeden...

Varlığa yürümedeyse ayaklarınız,
Ellerinizle çıkarıp bağcığının ucunu
Tüm yılları eskiten en yeni pabucunu
İstemezseniz de giyip ilikleyeceksiniz
Son durağı bilinen bir yola düşeceksiniz.

İki kefesinin birinde evrenin
Kandiller yanar güzele temsil.
Aşk kokar ışığı, buna mukabil;
Öteki kefesi hantal ve sefil…
Yanılmaz bir hesabın içinden
Kendi alıyor yükünün darasını;
Denkliyor gelenle gidenin ağırlığını
Oku şaşmıyor yerinden.

Coşkularınız gülen yüzünde
Göz önünde, gamzesindedir onun...
Üzüntüleriniz çatık kaşlarındadır;
Görmediğiniz yüzündedir küfürleriniz…

Yıldırımlar boşalan göklerin sesinde
Dökülse yolları çiğnerken tırnaklarınız,
Varlığa yürümedeyse ayaklarınız;
Kendinizi tartarak aşk terazisinde
Dünya sayfasına gidip gireceksiniz.
Kuşkular yaratan sırlarından alıp
Evrene yeni sırlar vereceksiniz.
Bir sevdayla yanmışsa eğer yüreğiniz
Aşka yemininizdir acıya katlanmak.
Ok yaralı ala geyiğin çektiği gibi;
Kurşun yemiş boz yeleli kurt gibi;
Dayanılmaz acıyı çekeceksiniz...

Mademki öğrendiniz
En son sözünü doğanın
Ve bir gerçeğin içindesiniz;
Bir tek siz varsınız mademki;
Hiç kesilmeden nefesiniz
Yalnız yürümeyi bileceksiniz...

İşte eşrefi mahlûkat;
Evrenin göz bebeği;
Varlığın efendisi!
Bedeninden ayrılmayan ruhunla
Yazılmışsın onun insan sayfasına
Bazen bir yanla isyan edecek;
Bazen öteki yanla sevineceksiniz...

Yuvasına sığmayan karınca,
Arı, kuş ve sen, yani biz
Zamansız şarkılar söyleriz…
Açlığımıza çare,
Hiç duymadığımız sevda;
Elimize almadığımız mızrap;
Okumadığımız bir roman;
Bir hikâye, bir şiir...
Bizim yerimize ağlar bir yerlerde...

Sahi biz, yani siz
Aşkın ve kavganın;
Şu evrenin neresindesiniz!

Geçmişten İzler

İşte bu yurtta,
Şu dünyanın yüreği
Tam ortasında atar bak!
Tanrı Dağı sesidir duyulan.
Karlı doruğunda kartal süzülür;
Nar ateşli oklar düşer eteklerine...
Derinliğin rengiyle parlayan gökte,
Sonsuz mavilerin altında mekânın,
Borcu tükenmemişti yüce Tanrıya.
Evrenin öncesiz, sonrasız sahibine.
O bitimsiz boşluğun yüce ruhuna
Borcu tükenmemişti yağız yerde
Bereketi bitmez kadim ülkenin.
Borcu sürecekti sonsuza kadar
Kızı, kızanı kuşlardan özgür,
İlk doğulan toprağın,
O Ötüken'in...

İnzivada sabrını kanıtlamış
Sonra asasıyla keşfe çıkmış
Gezgin ozanın sürdüğü izden
Geriye gidilerek varılacaktı
Kayıp bir geçmişe...
Şu tarihin tozlu
Dağlarından,
Ovalarından,
Patikalarından
Aşılarak bu günden;
Geçilerek varılacaktı oraya...
Bez bağlanmış çalı dallarından
Dilekler dilenmiş gelecekleri
Sabahları arkada bırakarak...

Gölgeyi yaratan nefestir,
Soluğunla var olacaksın.
Özgürlük toprağın üstünde,
Bir mavi kubbenin altındadır;
Bir yerde yurtlanacaksın. Dedi şair...

Bir ağacın dokuz dalından
Dokuz halkını yaratan
Şu toprakları cennet yapan
Ülgen'e bak...

Toprağın üstünde akan nehirleri
Gözyaşlarıyla yaratan
Umay'a bak...

Bilemezsin
Karanlığa ne kadar hükmettiğini
Güneşten günden yoksun
Yüzü kan kırmızı hayırsız Kişi'nin...
Bilemezsin karanlığını
Kırk köşeli lanetli ininin...

Çıkıp Orta Asya yaylalarından
Yaylaların buzlu pınarlarından;
Dönüp Çin'den, İran'dan,
Arap topraklarından,
Taa Avrupa'ya
Işıklardan süzülüp
Bir ırmak akar...
Toprak kokar...
İnsan kokar...
Durularak varır
Anadolu'ya…

Onlar...
O toprak kokulu insanlar
Buğday, arpa, çavdar ekerdiler;
Sütlü darı, yonca devşirirdiler
Bahar yağışıyla yeşeren vatanlarında...

Yüksek dağların buzlu tepelerinden
Ok ulaşmaz kartal, şahin uçurur;
Atlarını sulardı nehirlerinden.
Hak vardı, töre vardı
Halkın mührü vardı,
Onlarla kaynaşan sultanlarında...

Onlar...
O insan kokulu insanlar,
Bir ağacın köküydüler,
Yapraklarını özüyle beslerdiler;
Bir geçmişin iziyle seslenirdiler
İnsanlık vadisinden evrene ulaşan
Dilden dile dolaşan destanlarında...